ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Ανεμοπετάλιο

Τόμ. 6, Αρ. 6 (2026)

Ανεμοπετάλιο

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία ως παιδαγωγική προσέγγιση για την αντιμετώπιση της μαθητικής ετερογένειας και την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας. Ανάλυση στρατηγικών και παράδειγμα εφαρμογής στη Στ΄ Τάξη Δημοτικού Σχολείου.

Δημήτριος Σταματόπουλος

doi: 10.12681/anem.45033

Copyright © 2026, Δημήτριος Σταματόπουλος

Άδεια χρήσης ##plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc.by-nc-nd4##.

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία ως παιδαγωγική προσέγγιση για την αντιμετώπιση της μαθητικής ετερογένειας και την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας. Ανάλυση στρατηγικών και παράδειγμα εφαρμογής στη Στ΄ Τάξη Δημοτικού Σχολείου.

Σταματόπουλος Δημήτριος

Δάσκαλος, Δ/ντης 1ου Δημοτικού Σχολείου Καλαμάτας, ΜΑ

jimstamatopoylos@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία παρουσιάζει τη διαφοροποιημένη διδασκαλία ως αποτελεσματική προσέγγιση για την κάλυψη των διαφορετικών αναγκών των μαθητών στη σύγχρονη τάξη. Η διαφοροποίηση αφορά το περιεχόμενο, τη διαδικασία, το τελικό προϊόν και το μαθησιακό περιβάλλον. Περιγράφονται βασικές στρατηγικές, όπως τα κέντρα μάθησης, τα φύλλα εργασίας κλιμακούμενης δυσκολίας, ο κύβος και η τρίλιζα, καθώς και δημιουργικοί τρόποι αξιολόγησης. Τέλος, προτείνεται παράδειγμα εφαρμογής στο μάθημα της Ιστορίας της Στ΄ Δημοτικού με θέμα τη Φιλική Εταιρεία, αναδεικνύοντας ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία ενισχύει τη συμμετοχή και τη μάθηση όλων των μαθητών.

Λέξεις-κλειδιά: *Διαφοροποίηση, Διδασκαλία, Στρατηγικές, Μάθηση, Ετερογένεια, Συμμετοχή, Δημιουργικότητα, Ιστορία*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Διαφοροποιημένη διδασκαλία δίνει στους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να παρέμβουν σε σημαντικούς άξονες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να αναπτύξουν την πιθανότητα συμμετοχής του κάθε μαθητή. Οι βασικοί άξονες που εισέρχεται είναι: το περιεχόμενο, η διαδικασία που αφορά τη μέθοδο διδασκαλίας, το αποτέλεσμα της μάθησης και το μαθησιακό περιβάλλον. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι μία διαδραστική διαδικασία μεταξύ του μαθητή και του εκπαιδευτικού, μέσα από την οποία ο μεν εκπαιδευτικός ανταποκρίνεται εκ των προτέρων στις ιδιαίτερες και μοναδικές ανάγκες του μαθητή, ο δε μαθητής μπορεί να συμμετέχει ενεργά και να μαθαίνει συνεχώς στο μέγεθος των

δυνατοτήτων του (Tomlinson, 1991). Η προσαρμογή της μάθησης στις ατομικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών καθώς και η εφαρμογή ευέλικτων διδακτικών προσεγγίσεων είναι καθοριστικής σημασίας για τη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που υποστηρίζει την επιτυχία όλων των μαθητών. Με αυτόν τον τρόπο, η διαφοροποιημένη διδασκαλία ενισχύει την ανάπτυξη και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων για κάθε μαθητή. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία με τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων στη μαθησιακή διαδικασία του σύγχρονου σχολείου, μπορεί να οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα. Βασική προϋπόθεση για την επιτυχία της είναι η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η καλλιέργεια ενός παιδαγωγικού κλίματος που προάγει τον σεβασμό στις μοναδικές ανάγκες και ικανότητες κάθε μαθητή (Κοσσυβάκη & Μπρούζος, 2006).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Οι εκπαιδευτικοί βρίσκονται μπροστά σε ανομοιογενείς τάξεις, είτε επειδή αυτές αποτελούνται από παιδιά με διαφορετικά σημεία αφετηρίας, διαφορετικό βαθμό κατάκτησης της ελληνικής γλώσσας και διαφορετική στάση απέναντι στο σχολείο, είτε επειδή αποτελούνται από παιδιά διαφορετικών ηλικιών αλλά και διαφορετικής σχολικής επίδοσης. Βασικό πρόβλημα και των δύο είναι πως νιώθουν ότι δεν μπορούν να οργανώσουν αποτελεσματικά το μάθημά τους. Σκοπός του εκπαιδευτικού πρέπει να είναι η δημιουργία και εφαρμογή στρατηγικών διδασκαλίας που να ικανοποιούν τις ανάγκες όλων των μαθητών, να προσπαθεί με τρόπο λιτό αλλά δημιουργικό και πρωτότυπο να διδάξει στους μαθητές του, να τους παρέχει πολλές ευκαιρίες για εξάσκηση και έκφραση, χρησιμοποιώντας ποικίλες δραστηριότητες και τεχνικές μάθησης. Παράλληλα ο/η εκπαιδευτικός μελετά τα λάθη και εμβαθύνει στα κενά και τις δυσκολίες των μαθητών του με στόχο να μπορέσει να επέμβει μέσα από μια διαφοροποιημένη διδασκαλία και να πετύχει το καλύτερο δυνατό για τους μαθητές του.

Ο όρος «στρατηγική» αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο αξιοποιούνται τα διαθέσιμα μέσα για την επίτευξη των επιθυμητών μαθησιακών στόχων. Η στρατηγική συνδυάζει τόσο την επιστήμη όσο και την τέχνη, καθώς βασίζεται στην εμπειρία του εκπαιδευτικού, αλλά και στο ταλέντο του. Σύμφωνα με τους Βαλιαντή και Νεοφύτου (2017), οι στρατηγικές αυτές στοχεύουν στη διευκόλυνση της μαθησιακής διαδικασίας εξασφαλίζοντας ότι η διδασκαλία προσαρμόζεται στις ανάγκες των μαθητών μιας τάξης.

Στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας η ανάλυση των παραμέτρων που σχετίζονται με τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας δεν μπορεί να παραβλέψει τις

μεθοδολογικές προσεγγίσεις, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της διδακτικής πράξης, τα οποία διαμορφώνουν τις σύγχρονες στρατηγικές διαφοροποίησης.

Αναφέρουμε δώδεκα στρατηγικές/τεχνικές Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας που αφορούν:

Α. Διαφοροποίηση του περιεχομένου

1. ***Κέντρα Μάθησης (Learning Centers) ή εκπαιδευτικοί σταθμοί:*** Περιλαμβάνουν μία συλλογή από υλικά ή δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί για να διδάξουν, να ενισχύσουν ή να επεκτείνουν μια συγκεκριμένη ιδέα ή ικανότητα. Τα κέντρα μάθησης ή οι σταθμοί αποτελούν διαφορετικά σημεία μέσα στην τάξη, όπου οι μαθητές μπορούν να ασχοληθούν με ποικίλες δραστηριότητες, αξιοποιώντας διαφορετικά μέσα, υλικά και θεματικές, χωρίς προηγούμενη προετοιμασία. Σε κάθε γωνιά διατίθενται όλα τα απαραίτητα υλικά καθώς και έτοιμες δραστηριότητες για άμεση ενασχόληση. Τα σημεία αυτά μπορεί να είναι διαμορφωμένες γωνιές της τάξης ή ακόμη και κουτιά ή καλάθια που περιέχουν τα απαιτούμενα υλικά για τους μαθητές. Κάθε γωνιά ή κέντρο μάθησης έχει σαφώς καθορισμένους στόχους και συνοδεύεται από αναρτημένες οδηγίες, είτε στον τοίχο είτε σε καρτέλες, ώστε οι μαθητές να γνωρίζουν πώς να προχωρήσουν στη δραστηριότητα (Βαλιαντή & Νεοφύτου, 2017).

2. ***Χρήση πολλαπλών κειμένων και υλικών***: Αφορά την χρήση υλικού που δε βρίσκεται στα σχολικά βιβλία και ο ρόλος του είναι να εμπλουτίσει, να επιταχύνει και να διευκολύνει την μάθηση. Επίσης, το υλικό αυτό βοηθάει στην Διαφοροποιημένη Διδασκαλία καθώς στηρίζεται στα ενδιαφέροντα των μαθητών. Η σωστή διάγνωση αλλά και χρήση και εφαρμογή του κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού γίνεται από τον εκπαιδευτικό που γνωρίζει τις ανάγκες του παιδιού και μπορεί να του προσφέρει την απαραίτητη βοήθεια, ώστε να επιτευχθεί ο μαθησιακός στόχος που έχει τεθεί.

3. ***Συναρμολόγηση-παζλ:*** Είναι μια στρατηγική που βασίζεται στον χωρισμό των μαθητών σε ομάδες οι οποίες ασχολούνται με ένα κοινό θέμα το οποίο όμως καθεμία το βλέπει από τη δική της σκοπιά. Στη συνέχεια τα

αποτελέσματα κάθε ομάδας συγκεντρώνονται και συνθέτουν μια εργασία που καλύπτει ολόπλευρα ένα θέμα.

Β. Διαφοροποίηση της διαδικασίας

Η διαφοροποίηση της διαδικασίας αναφέρεται στον τρόπο, «πώς», με τον οποίο τα παιδιά θα οδηγηθούν στην κατάκτηση του περιεχομένου. Κατά τη διαφοροποίηση της διαδικασίας τα παιδιά ενδέχεται να εργάζονται *ατομικά ή σε ομάδες,* σε ίδια ή διαφορετικά έργα και με διαφορετικό ρυθμό. Μέσα από τη διαφοροποίηση της διαδικασίας αναμένεται ότι όλα τα παιδιά μαθαίνουν κάτι νέο σε σχέση με τα ίδια.

1. ***Φύλλα εργασίας κλιμακούμενης δυσκολίας****:* Ετοιμάζονται φύλλα εργασίας τα οποία ξεκινούν με ασκήσεις-ερωτήσεις που είναι εύκολο να απαντηθούν από το σύνολο της τάξης και σταδιακά οι ασκήσεις κλιμακώνονται σε δυσκολία ώστε να καλυφθούν οι απαιτήσεις όλων των μαθητών που συγκροτούν την τάξη. Οι εργασίες με διαφορετικά επίπεδα πολυπλοκότητας και βάθους διασφαλίζουν ότι όλοι οι μαθητές εμπλέκονται και προκαλούνται κατάλληλα. Ενθαρρύνουν τους μαθητές να επιλέγουν εργασίες με βάση την τρέχουσα κατανόηση και ετοιμότητά τους προωθώντας την αυτονομία και την αυτογνωσία. Η ιεράρχηση αυτή προβλέπει και επιτρέπει στους μαθητές να αποκτήσουν τις ίδιες βασικές-πυρηνικές γνώσεις μέσα από διαφορετικές προσεγγίσεις. Λαμβάνοντας υπόψη την ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού στις σύγχρονες τάξεις, κάθε μαθητής έχει τη δυνατότητα να εργαστεί σε τύπους ασκήσεων που ανταποκρίνονται στο επίπεδο ετοιμότητάς του, καλύπτοντας έτσι τις ατομικές του μαθησιακές ανάγκες. Σε αυτό το πλαίσιο, ο εκπαιδευτικός καλείται να ορίσει με σαφήνεια και προσοχή τον μαθησιακό στόχο, διασφαλίζοντας ότι οι μαθητές θα κατακτήσουν τις θεμελιώδεις γνώσεις και δεξιότητες που επιδιώκονται μέσω της δραστηριότητας. Όταν δημιουργούνται κλιμακωτές εργασίες, διατηρούνται οι ίδιοι μαθησιακοί στόχοι για όλους τους μαθητές, αλλά διαφοροποιείται το επίπεδο δυσκολίας, η υποστήριξη ή οι πόροι που παρέχονται. Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει να ανταποκρίνονται στις

διαφορετικές ανάγκες των μαθητών διατηρώντας παράλληλα υψηλές προσδοκίες για όλους. (Βαλιαντή και Νεοφύτου, 2017)

2. ***Οι Κύβοι*** *(ή* Cubing): Είναι μια ευέλικτη και δημιουργική στρατηγική διαφοροποίησης που δίνει στους μαθητές την ευκαιρία να εξετάσουν μια έννοια, ένα γεγονός ή μια θεματική ενότητα από πολλές οπτικές γωνίες. Βασίζεται στη χρήση ενός κύβου, του οποίου οι έξι πλευρές αντιστοιχούν σε διαφορετικές ερωτήσεις ή δραστηριότητες που συνδέονται με το εκάστοτε γνωστικό αντικείμενο. Οι μαθητές είτε κατασκευάζουν τον κύβο τους είτε χρησιμοποιούν έναν προετοιμασμένο από τον εκπαιδευτικό. Στη συνέχεια, ρίχνουν τον κύβο και εκτελούν τη δραστηριότητα που εμφανίζεται στην πλευρά που θα τύχουν. Εάν η επιλεγμένη δραστηριότητα δεν τους ταιριάζει, έχουν τη δυνατότητα να ρίξουν ξανά τον κύβο μία επιπλέον φορά. Οι κύβοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο σε ατομικές όσο και σε ομαδικές εργασίες, προωθώντας τη συνεργατική μάθηση. Οι μαθητές μπορούν να ρίξουν τον κύβο 2 έως 4 φορές, ανάλογα με τον αριθμό των δραστηριοτήτων που έχει καθορίσει ο εκπαιδευτικός. Η στρατηγική αυτή ενισχύει τη δημιουργική σκέψη και τη συμμετοχή προσαρμόζοντας τη διαδικασία μάθησης στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Επίσης, βοηθά στην κατανόηση και εμπέδωση των εννοιών μέσω εναλλακτικών προσεγγίσεων και δημιουργεί ένα διαδραστικό και ευχάριστο περιβάλλον μάθησης. (ΙΕΠ, στο https://elearning.iep.edu.gr)

3. ***Τρίλιζα***: Η στρατηγική της Τρίλιζας (ή Tic-Tac-Toe) βασίζεται στη θεωρία της Πολλαπλής Νοημοσύνης του Howard Gardner. Επιτρέπει στους μαθητές να επιλέξουν, μέσα από μια ποικιλία δραστηριοτήτων, τον τρόπο με τον οποίο θα αποδείξουν όσα έμαθαν, κατανόησαν και μπορούν να εφαρμόσουν. Το πρώτο βήμα περιλαμβάνει τον καθορισμό των μαθησιακών στόχων και επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων τα οποία συνδέονται με το Πρόγραμμα Σπουδών. Στη συνέχεια, δημιουργείται ένας πίνακας εννέα τετραγώνων – μια τρίλιζα – όπου κάθε τετράγωνο αντιστοιχεί σε μια δραστηριότητα ή ένα μαθησιακό προϊόν, συνδεδεμένο με μία από τις νοημοσύνες του Gardner. Όλες οι δραστηριότητες αφορούν το ίδιο θέμα, αλλά προσεγγίζονται από διαφορετικές οπτικές, δίνοντας στους μαθητές τη δυνατότητα να επιλέξουν

εκείνες που ταιριάζουν καλύτερα στις δικές τους ικανότητες και προτιμήσεις. Ο στόχος είναι κάθε μαθητής να επιλέξει τρία τετράγωνα και να δεσμευτεί στην ολοκλήρωση των αντίστοιχων δραστηριοτήτων μέσα σε προκαθορισμένο χρονικό διάστημα. Με την ολοκλήρωση των εργασιών, ο μαθητής σχηματίζει μια «τρίλιζα», ολοκληρώνοντας έτσι τη μαθησιακή του διαδρομή μέσω της συγκεκριμένης στρατηγικής. (ΙΕΠ, στο https://elearning.iep.edu.gr)

Γ. Διαφοροποίηση τελικού προϊόντος

Το στάδιο αυτό έχει σχέση με τον τρόπο αξιολόγησης και σκοπό έχει να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι μαθητές έχουν κατακτήσει γνώσεις ή δεξιότητες. Είναι ο τρόπος με τον οποίο δείχνουν τι έμαθαν, όπως εργασίες διαβαθμισμένης δυσκολίας που απαιτούν να επαναλάβει, να εφαρμόσει και να επεκτείνει αυτό που έχει μάθει σε μια ενότητα.

1. ***Δημιουργία αφίσας***: Οι μαθητές με βάση αυτά που έμαθαν για ένα θέμα δημιουργούν μια αφίσα για δείξουν τις γνώσεις, τις στάσεις και τις δεξιότητες που αποκόμισαν. Με αυτό τον τρόπο αποτυπώνουν όσα αποκόμισαν από τη διδασκαλία που προηγήθηκε και εμπεδώνουν με τον δικό τους ιδιαίτερο τρόπο τη γνώση.

2. ***Δημιουργία εικαστικού έργου***: Οι μαθητές δημιουργούν ένα εικαστικό έργο για να αποτυπώσουν τις προσλαμβάνουσες γνώσεις τους.

3. ***Δημιουργία τραγουδιού/ποιήματος***: Μια καλλιτεχνική δημιουργία όπως η δημιουργία ενός τραγουδιού ή ενός ποιήματος εμπνευσμένη από το διδαχθέν κείμενο είναι ένα από τα προσφορότερα μέτρα εκδήλωσης της κατακτημένης γνώσης από τους μαθητές.

Δ. Διαφοροποίηση μαθησιακού περιβάλλοντος

Η διαφοροποίηση ως προς το μαθησιακό περιβάλλον της τάξης αναφέρεται από τη μια πλευρά στη μορφή, στην οργάνωσή της και στις τροποποιήσεις που κάνει ο εκπαιδευτικός στη σχολική αίθουσα, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των

μαθητών και από την άλλη πλευρά στο συναισθηματικό κλίμα που δημιουργείται, στις ρουτίνες και στις διαδικασίες που πραγματοποιούνται.

1. ***Ευέλικτες ομάδες***: Οι μαθητές οργανώνονται σε ομάδες κάθε φορά ανάλογα με το ζητούμενο της δραστηριότητας που τους έχει ανατεθεί. Αυτό σημαίνει ο αριθμός αλλά και το γνωστικό υπόβαθρο και το μαθησιακό προφίλ είναι κάθε φορά διαφορετικό. Η ομαδοποίηση μαθητών με διαφορετικές ικανότητες και υπόβαθρο τους επιτρέπει να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον και να αναπτύσσουν βασικές δεξιότητες συνεργασίας. Σε μια διαφοροποιημένη τάξη, οι ομάδες πρέπει να είναι δυναμικές και να αλλάζουν συχνά με βάση τις ανάγκες, τα δυνατά σημεία και τους μαθησιακούς στόχους των μαθητών. Οι μαθητές που διαθέτουν διαφορετικά μαθησιακά στυλ, ενδιαφέροντα και πολιτισμικό υπόβαθρο προωθούν την κατανόηση, ενθαρρύνουν τη συνεργασία, την επίλυση προβλημάτων και την ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ τους.

2. ***Διάταξη θρανίων***. Η διάταξη των θρανίων είναι ανεπτυγμένη έτσι ώστε να δημιουργούνται ομάδες και να υπάρχει άμεση ενδοομαδική αλληλεπίδραση π.χ. τοποθετημένες κυκλικά. Η διάταξη των θρανίων μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη δυναμική της μάθησης και της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών. Η κυκλική διάταξη ή η ομαδοποίηση των θρανίων σε μικρές ομάδες προάγει τη συνεργασία, τη διαμοίραση ιδεών με ανταλλαγή απόψεων και η ανάπτυξη κριτικής σκέψης τη δημιουργία θετικού κλίματος, ενισχύοντας τις κοινωνικές σχέσεις και την αλληλεγγύη. Μια τέτοια διάταξη μπορεί να είναι ευέλικτη, προσαρμοζόμενη στις ανάγκες κάθε δραστηριότητας, όπως συζητήσεις, ομαδικά πρότζεκτ ή εργαστήρια.

3. ***Εποπτικά ψηφιακά μέσα***: όπου οι μαθητές μπορούν να μαθαίνουν με τον δικό τους ρυθμό μέσω ψηφιακών βιβλίων και εκπαιδευτικών εφαρμογών και να κατανοούν αφηρημένες έννοιες μέσω βίντεο, γραφημάτων και προσομοιώσεων. Ένα μαθησιακό περιβάλλον που ενσωματώνει ποικίλα μέσα και εναλλακτικούς τρόπους εργασίας δίνει τη δυνατότητα σε μαθητές με διαφορετικές ανάγκες και προτιμήσεις να εργάζονται ταυτόχρονα στην ίδια αίθουσα, αλλά σε διαφορετικές δραστηριότητες και θεματικές. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται αντανακλούν τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά των μαθητών, διευκολύνοντας τη μάθηση και ενισχύοντας τη σύνδεσή τους με το εκπαιδευτικό περιεχόμενο (Κουτσελίνη & Πυργιωτάκης, 2015).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ-ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Διαφοροποιημένη Διδασκαλία.

Τάξη: Στ΄ Δημοτικού

Γνωστικό αντικείμενο: Ιστορία

Θεματική Ενότητα: Η Μεγάλη Επανάσταση (1821 -1830), Η Φιλική Εταιρεία είναι το πρώτο κεφάλαιο της τρίτης ενότητας

Δραστηριότητα 1η: *Συναρμολόγηση-παζλ.*

- Η Φιλική Εταιρεία ήταν μια μυστική οργάνωση που βοήθησε στην προετοιμασία της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Θα γίνετε μικροί ερευνητές. Χωριζό**μαστε σε 4 ομάδες.** Κάθε ομάδα θα ερευνήσει ένα διαφορετικό κομμάτι της ιστορίας της Φιλικής Εταιρείας επιλέγοντας ένα κομμάτι του παζλ. **Κάθε ομάδα συγκεντρώνει πληροφορίες** και ετοιμάζει μια μικρή παρουσίαση ή αφίσα για το θέμα της. Στο τέλος, κάθε ομάδα θα παρουσιάσει το δικό της κομμάτι στην τάξη και όλοι μαζί θα σχηματίζουμε το "παζλ" της Φιλικής Εταιρείας.

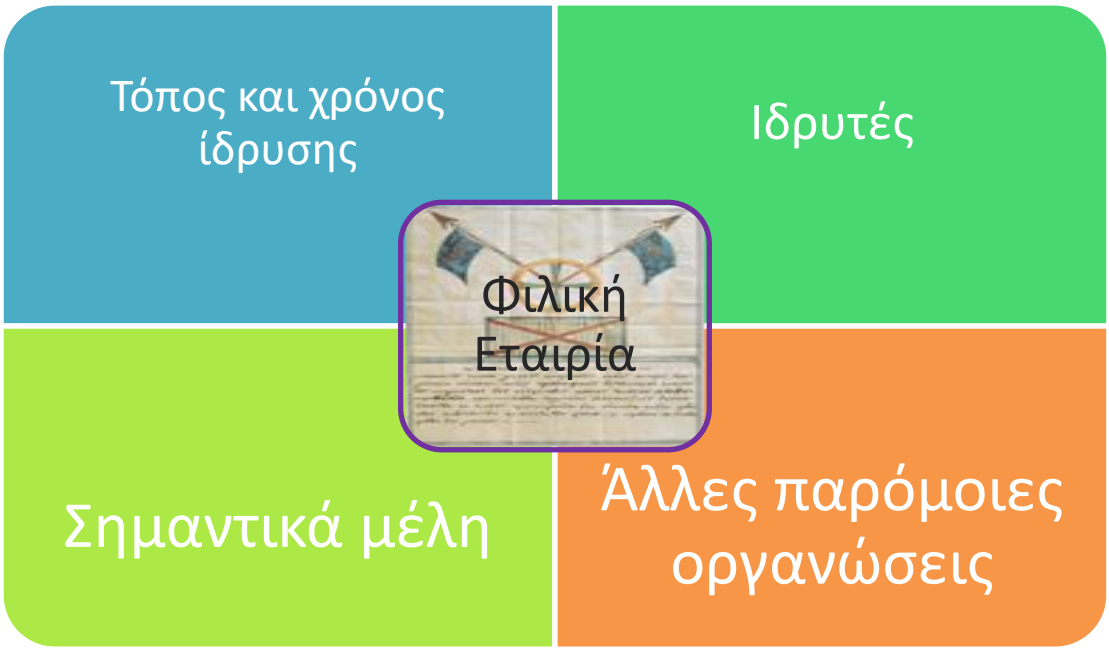

Δραστηριότητα 2η: *Κύβος*

- Ας χρησιμοποιήσουμε έναν κύβο που θα μας βοηθήσει να εξετάσουμε το θέμα μας από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Με τον κύβο που σας δίνεται παρακάτω ρίχνετε μία φορά και βλέπετε ποια δραστηριότητα σας έτυχε. Εκτελέστε τη δραστηριότητα. Αν δεν σας αρέσει η δραστηριότητα, μπορείτε να ρίξετε τον κύβο άλλη μία φορά! Παρουσιάστε τα αποτελέσματά σας με την υπόλοιπη τάξη. Μπορείτε να παίξετε ατομικά ή σε ομάδες.

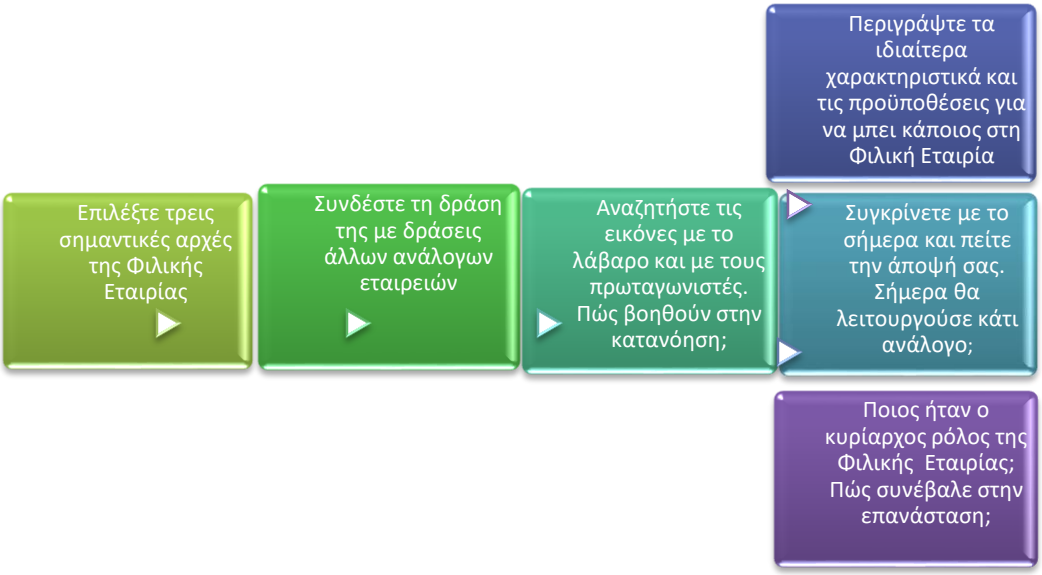

Δραστηριότητα 3η: Τρίλιζα. Η Φιλική Εταιρεία

- Χωριστείτε σε 3 ομάδες. Κάθε ομάδα επιλέγει τρεις δραστηριότητες στη σειρά (οριζόντια, κάθετα ή διαγώνια). Ολοκληρώστε τις για να σχηματίσετε την τρίλιζα!

Δραστηριότητα 4η : *Εποπτικά μέσα*

Η πρώτη επαφή των μαθητών με το υπό επεξεργασία θέμα θα τους εφοδιάσει με τις στοιχειώδεις γνώσεις και θα γίνει μέσα από ποικίλα εποπτικά μέσα και συγκεκριμένα:

- την παρακολούθηση βίντεο με θέμα τη Φιλική Εταιρεία. https://www.youtube.com/watch?v=1P9YaxdR10k History 101. Στη συνέχεια θα τους ζητηθεί να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας.

Στη συνέχεια οι μαθητές/τριες καθοδηγούμενοι ανατρέχουν:

- **στο Φωτόδενδρο** και αναζητούν
- **το διαδραστικό βιβλίο Ιστορίας**, στο κεφάλαιο: *«Η Φιλική Εταιρεία»* και το μελετούν.
- http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_1.html
- Αναζητούν στην **ψηφιακή βιβλιοθήκη** αρχεία και εικόνες που σχετίζονται με το θέμα.

Οι ομάδες εργασίας θα εργαστούν μπροστά σε

- **έναν υπολογιστή** με σκοπό να συλλέξουν στοιχεία και να παρουσιάσουν
- **σε PPT** την εργασία που έχει αναλάβει.
- Σημαντικό σε αυτό το σημείο είναι να ανατρέξουν στην διεύθυνση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαλιαντή Σταυρούλα & Νεοφύτου Λεύκιος (2017). Διαφοροποίηση διδασκαλίας. Λειτουργική και αποτελεσματική εφαρμογή. Αθήνα: Πεδίο

Κοσσυβάκη, Φ., & Μπρούζος, Α. (2006). Βασικές θέσεις και αντιλήψεις της Κριτικής Επικοινωνιακής Διδακτικής. Στο Η. Ματσαγγούρας, Η Εξέλιξη της Διδακτικής (σσ. 277- 324). Αθήνα: Gutenberg.

Κουτσελίνη, Μ., & Πυργιωτάκης, Ι. (2015). Διαφοροποίηση της διδασκαλίας και της μάθησης. Αθήνα: Πεδίο.

Tomlinson, C. A. (2011). How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms (2nd edition). Ascd.; https://rutamaestra.santillana.com.co/wp-content/uploads/2020/01/Classrooms2nd-Edition-By-Carol-Ann-Tomlinson.pdf

ΙΕΠ, στο https://elearning.iep.edu.gr